

CYNGOR SIR BENFRO

IS-ADRAN DIOGELU'R CYHOEDD

**AMODAU TRWYDDED A CHANLLAWIAU AR GYFER
CYTIAU CŴN PRESWYL**

Cynnwys

1. AMODAU CYFFREDINOL

- 1.1 Arddangos Trwydded
- 1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod

2. LLETY A'R AMGYLCHEDD

- 2.1. Gwneuthuriad
- 2.2 Maint y Llety
- 2.3 Deunydd Gorwedd
- 2.4 Tymheredd a Gwresogi
- 2.5 Golau
- 2.6 Awyru
- 2.7 Glendid
- 2.8 Cŵn Crwydr
- 2.9 Difa Plâu
- 2.10 Draenio a Gwaredu Gwastraff

3. DEIET A MAETH

- 3.1 Bwyd a Diod
- 3.2 Cyfleusterau Storio a Pharatoi Bwyd

4. YMDDYGIAD ARFEROL

- 4.1 Cyfleusterau Ymarfer
- 4.2 Goruchwyllo
- 4.3 Y Nifer Fwyaf o Gŵn y Gellir eu Lletya a Gofynion Staffio

5. IECHYD A LLES

- 5.1 Cofrestru â Milfeddyg
- 5.2 Rheoli Clefydau a Brechu
- 5.3 Cyfleusterau Gwahanu
- 5.4. Gofynion Amrywiol
- 5.5 Cludo Cŵn

- 5.6 Diogelwch rhag Tân
- 5.7 Diogelwch Cyfarpar Trydanol

6. CADW COFNODION

- 6.1 Cofrestr
- 6.2 Adnabod Cytiau

7. DEDDF LLES ANIFEILIAID 2006

- 7.1 Meddyginiaeth Reolaidd
- 7.2 Cymdeithasoli
- 7.3 Ysgogiad Gweledol
- 7.4 Adnabod Cŵn

ARGYMHELLION

Polisi Yswiriant

MATERION ERAILL SY'N YMWNEUD Â GWEITHREDU LLETY TRWYDDEDIG

- A – Gweithdrefn Apelio
- B – Canllawiau Rhagofalon Tân
- C – Iechyd a Diogelwch

1. Amodau Cyffredinol

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>1.1 Arddangos Trwydded</p> <p>a. Rhaid arddangos copi o'r drwydded a'i hamodau mewn ffordd addas i'r cyhoedd mewn man amlwg yn y sefydliad lletya.</p>	
<p>1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod</p> <p>a. Ni chaniateir i unrhyw anifeiliaid heblaw cŵn gael eu lletya yn y cyfleusterau trwyddedig heb gymeradwyaeth ysgrifenedig yr awdurdod lleol.</p> <p>b. Ni chaniateir i unrhyw gŵn crwydr gael eu lletya heb gymeradwyaeth ysgrifenedig yr awdurdod lleol.</p>	<p>Cynghorir trwyddedeion i hysbysu darpar gleientiaid bod cyfleuster i gŵn crwydr yn cael ei weithredu yn y sefydliad.</p>

2. Llety a'r Amgylchedd

Rhaid i gŵn gael eu cadw mewn llety sy'n briodol o ran gwneuthuriad, maint, man gorwedd, cyfleusterau ymarfer, tymheredd a gwresogi, goleuo, awyru, glendid, a gwaredu gwastraff.

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>2.1. Gwneuthuriad</p> <ul style="list-style-type: none">a. Ni chaniateir i chi ddefnyddio unrhyw adeiladau na llety heblaw'r rhai a nodir ar y cynllun cymeradwy a atodir i'ch trwydded.b. Mae'n rhad i'r llety gael ei osod a'i weithredu bob amser yn unol â chynllun cymeradwy.c. Cyn gwneud unrhyw waith addasu, rhaid i gynlluniau gael eu cyflwyno i'r awdurdod lleol a'u cymeradwyo ganddo.d. Ni chaniateir defnyddio unrhyw lety newydd nes bod yr awdurdod trwyddedu wedi'i gymeradwyo.e. Rhaid i bob arwyneb mewnol a ddefnyddir ar walïau, lloriau, parwydydd, drysau a fframïau drysau fod yn llyfn ac yn anhydraidd ac wedi'i wneud o ddeunydd sy'n para.f. Ni chaniateir defnyddio pren yn y rhannau noeth o wneuthuriad walïau, lloriau, parwydydd yn yr ardal cytïau cŵn.g. Os defnyddiwyd pren mewn gwneuthuriad sy'n bodoli eisoes rhaid gosod arwyneb llyfn ac anhydraidd sy'n para'n hir heblaw paent. Rhaid nad oes unrhyw fargodiadau sy'n debygol o achosi anaf.h. Rhaid i barwydydd rhwng cytïau fod o wneuthuriad cadarn a hyd at 1.1m o uchder o leiaf.i. Rhaid i loriau pob adeilad, ardal ymarfer a chwt fod	<p>Y cynllun cymeradwy yw'r diagram "diwyg" sy'n rhan o'ch trwydded flynyddol. Cynghorir pob trwyddedai yn gryf i geisio arweiniad ar unrhyw ganiatadau cynllunio posibl a all fod yn ofynnol o ran 'newid defnydd' adeiladau sy'n bodoli eisoes neu godi adeiladau newydd. Nid yw rhoi trwydded yn rhoi unrhyw fath o ganiatâd cynllunio.</p> <p>Dylai cytïau ac adeiladau gael eu dylunio yn y fath fodd ag y byddant yn lleihau sŵn. Wrth eu dylunio dylid rhoi ystyriaeth briodol i sensitifrwydd mawr cŵn i sŵn amledd uchel lle y bo angen. Dylai'r cwt gael ei ddylunio er mwyn sicrhau bod pob ci yn cael mynediad parhaus at fan cyfforddus, sych, glân a thawel heb ddrafftïau i orffwys.</p> <p>Dylai'r dyluniad ystyried lleoliad daearyddol e.e. gall cytïau fod yn fwy anodd i'w gwresogi os ydynt yn wynebu tua'r gogledd. Os lleolir y cwt yn gywir bydd modd defnyddio cymaint o olau naturiol â phosibl.</p> <p>Bydd angen parwydydd o wneuthuriad cadarn hyd at 4' o uchder o leiaf fel rhwystrau tisian/cyswllt rhwng cŵn sy'n ymweld a gallant helpu i leihau lledaeniad unrhyw glefyd heintus.</p> <p>Dylai adeiladau, llwybrau, gerddi ac ardaloedd ymarfer gael eu cynnal a'u cadw'n dda a bod mewn cyflwr da, diogel a glân.</p>

<p>wedi'u gwneud o ddeunyddiau llyfn, anhydraidd y gellir eu glanhau'n hawdd a rhaid iddynt ymgorffori pilen atal lleithder.</p> <ul style="list-style-type: none"> j. Rhaid i lorïau fod â digon o oleddf er mwyn caniatáu draenio effeithiol i sianel ddraenio, a rhaid iddynt fod o ansawdd fel y gall y ci gerdded neu redeg heb lithro. k. Rhaid i ddrysau fod yn ddigon cryf i wrthsefyll trawiad a chraffu a rhaid iddynt gau'n glos, a rhaid bod modd eu cau'n effeithiol. l. Os defnyddir barrau a fframiau metel, rhaid iddynt fod o faint addas i atal cŵn rhag dianc, neu gael eu dal. m. Os defnyddir ymylon metel, rhaid sicrhau nad ydynt yn achosi risg o anaf i'r ci. n. Os defnyddir drysau plastig ag ymylon metel, rhaid i'r ymylon stribedi metel fod yn ddigon siamffrog i atal y ci rhag cael ei anafu. o. Rhaid i'r llety gael ei adeiladu yn y fath fodd ag y bydd yn sicrhau diogelwch y ci. p. Rhaid i gytiâu ac ardaloedd ymarfer ymagor i goridorau diogel neu fannau diogel eraill fel na fydd modd i gŵn ddianc o'r safle. q. Rhaid i bob ffenestr sy'n achosi risg diogelwch bob amser fod yn un nad oes modd dianc drwyddi. 	<p>Er mwyn sicrhau nad oes modd dianc drwy ffenestri dylent gael eu diogelu gan rwyll asio, neu gael eu gwneud o wydr cryf, polycarbonad neu ddeunydd priodol arall sy'n gwrthsefyll trawiad.</p>
<p>2.2 Maint y Llety</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid i bob cwt gynnwys man cysgu sy'n addas at gyfer cysur y ci sy'n cael ei letya, o ystyried maint a brîd. b. Rhaid i bob cwt gynnwys ardal ymarfer sydd ar wahân i'r man cysgu ac sy'n benodol i'r cwt hwnnw, at ddefnydd di-rwystr y ci bob amser ac eithrio yn ystod y nos. 	<p>Byddai disgwyl i'r man cysgu fod yn 1.2 metr sgwâr fel arfer. Byddai hyn yn rhoi digon o le ar gyfer y gwely i gi cymedrol ei faint neu gi mawr a hyd at ddau gi bach neu gymedrol eu maint.</p> <p>Dylai'r cwt fod yn ddigon mawr i ganiatáu i bob ci fedru cerdded, troi yn yr unfan ac ysgwyd ei gynffon heb gyffwrdd ochr y cwt, i chwarae, i sefyll ar eu coesau ôl a gorwedd i lawr heb gyffwrdd</p>

<p>c. Mae maint gofynnol ardaloedd ymarfer (heb gynnwys y man cysgu) fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ci bach ei faint - 2.25 metr sgwâr • Ci cymedrol ei faint - 2.8 metr sgwâr • Ci mawr - 4.5 metr sgwâr <p>d. Rhaid i gytiâu fod o leiaf 1.8 metr o uchder er mwyn rhoi mynediad digonol i staff y cytiâu eu glanhau.</p>	<p>ag unigolyn arall.</p> <p>Pan fydd yr anifail/anifeiliaid yn y cwt dylai fod digon o le i'r drws fod yn lled-agored.</p> <p>Gellir dod o hyd i'r diffiniad o gŵn bach eu maint, cŵn cymedrol eu maint a chŵn mawr ar wefan Clwb y Cytiau Cŵn. www.thekennelclub.org.uk</p> <p>Rhaid i safleoedd trwyddedig presennol nad ydynt yn bodloni'r dimensiynau gofynnol ar gyfer ardaloedd ymarfer gynnig cyfleusterau ymarfer amgen e.e. amseroedd penodol i fynd am dro a/neu redfeydd allanol.</p>
<p>2.3 Deunydd Gorwedd</p> <p>a. Rhaid darparu deunydd gorwedd neu gyfarpar addas sy'n galluogi'r ci i fod yn gyfforddus ac y gellir ei lanhau'n ddigonol a'i ddiheintio a rhaid ei fod wedi'i leoli i ffwrdd o ddrafftiau.</p> <p>b. Rhaid i'r holl ddeunydd gorwedd gael ei gadw mewn cyflwr glân a sych, heb barasitiaid.</p> <p>c. Rhaid i wely ci fod o wneuthuriad anhydraidd sy'n para a rhaid iddo fod o faint addas ar gyfer brîd y ci a gedwir.</p>	<p>Yn ymarferol, gall y perchennog ddarparu gwely/deunydd gorwedd y ci ei hun.</p> <p>Gallai deunydd gorwedd addas i'w ddarparu gan y sefydliad lletya gynnwys 'gwely milfeddyg' neu ddeunydd cyfatebol. Mae modd golchi a sychu'r math hwn o ddeunydd gorwedd yn hawdd.</p> <p>Diffinnir gwely ci fel gwaelod a thair neu bedair wal (3D) a tho o bosibl.</p>
<p>2.4 Tymheredd a Gwresogi</p> <p>a. Rhaid i fannau cysgu cytiâu gael eu hinswleiddio er mwyn atal tymhereddau eithafol.</p> <p>b. Rhaid cynnal man gorwedd y cwt ar dymheredd o rhwng 10 C a 26 C.</p>	<p>Nid oes modd rheoli'n gaeth dymheredd mannau awyr agored i anifeiliaid symud o gwmpas a rhyngweithio â'i gilydd. Ni ddylid cadw cŵn yn gaeth i ardaloedd o'r fath mewn tywydd a all beri cystudd iddynt.</p>

<p>c. Yn y cytiau gwahanu rhaid bod modd cynnal y tymheredd ar lefel addas ar gyfer cyflwr y ci, ac yn unol â chyngor milfeddygol.</p> <p>Fodd bynnag, ni ddylid caniatáu i'r tymheredd yn yr uned wahanu fynd yn uwch na 26°C nac yn is na 13°C.</p> <p>d. Rhaid darparu thermometr tymheredd isaf - uchaf ym mhob bloc o gytiau ac yn yr uned wahanu</p> <p>e. Rhaid i drwyddedeion sicrhau bod unrhyw gyfarpar gwresogi yn ddiogel ac yn cydymffurfio â'r holl ofynion rheoleiddio ar gyfer yr anifeiliaid a'r bobl sy'n gweithio yno.</p> <p>f. Ni ddylid gosod cyfarpar gwresogi mewn lleoliad nac mewn modd lle y gallant achosi perygl tân, neu risg i gŵn.</p>	<p>Dylai'r deunyddiau a ddefnyddir ar waliau allanol y cwt ddiogelu'n ddigonol rhag amrywiadau mewn tymheredd drwy gydol y flwyddyn.</p> <p>Er mwyn cynnal tymhereddau ar y lefel ofynnol, efallai y bydd defnyddio ffynonellau unigol o wres ar gyfer cŵn yn ddigonol. O dan rai amgylchiadau, bydd angen gwresogi cefndir ychwanegol hefyd.</p> <p>Rhaid i ddyfeisiau gwresogi ac oeri fod yn ddiogel ac yn rhydd rhag y risg o losgi neu drydanu. Ni chaniateir defnyddio cyfarpar fflam agored a dylid dilyn cyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.</p>
<p>2.5 Golau</p> <p>a. Yn ystod golau dydd rhaid darparu golau (naturiol os oes modd) yn yr ardaloedd ymarfer a chysgu er mwyn sicrhau bod pob rhan yn hollol weladwy.</p> <p>b. Rhaid darparu goleuadau artiffisial yn y manau a ddefnyddir pan fydd wedi nosi.</p> <p>c. Rhaid gosod gorchuddion plastig clir ar bob golau artiffisial er mwyn sicrhau na chaiff cŵn eu hanafu gan wydr wedi torri.</p>	<p>Bydd angen i gŵn fod mewn amgylchedd sy'n darparu digon o olau yn ystod oriau golau dydd; dylid diffodd unrhyw oleuadau artiffisial yn ystod y nos er mwyn caniatáu patrymau cysgu naturiol.</p> <p>Bydd angen i oleuadau artiffisial fod ar gael er mwyn archwilio'r cŵn pan fydd yn dywyll</p> <p>Mae lampau gwres hefyd yn allyrru golau. Yn ôl eu natur caiff lampau gwres eu gosod ar lefel isel ac ni ellir gosod gorchuddion plastig arnynt ond dylid gosod rhwyll fetel er mwyn diogelu cŵn rhag cysylltiad uniongyrchol â bylbiau poeth.</p>
<p>2.6 Awyru</p> <p>a. Rhaid i fannau cysgu ac ymarfer gael eu hawyru drwy'r amser heb greu gormod o ddrafftiau yn y man gorwedd.</p>	<p>Dylai'r system awyru yn llety mewnol pob ci roi digon o awyr iach o ansawdd addas a chyfyngu ar lefelau arogleuon, nwyon gwenwynig, lluwch a chyfryngau heintus o bob math a'u hatal rhag lledaenu, ac er mwyn cael gwared ar wres a lleithder</p>

	<p>gormodol</p> <p>Dylai'r system awyru fod wedi'i dylunio er mwyn osgoi drafftiau a sŵn niweidiol.</p>
<p>2.7 Glendid</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid cadw pob cwt, coridor, man cyffredin, cegin ac ati yn lân ac ni ddylid caniatáu i faw na llwch ymgasglu a rhaid cynnal pob ardal yn y fath fodd ag sy'n addas o ran gweithgarwch cynnal a chadw neu reoli heintiau a chysur y cŵn. b. Rhaid i bob cwt gael ei lanhau'n ddyddiol. c. Rhaid cael gwared ar yr holl ysgarthion a deunydd budr ym mhob ardal a ddefnyddir gan y cŵn unwaith y dydd ac yn amlach os oes angen. d. Rhaid i bob cwt gael ei lanhau'n drylwyr a'i ddiheintio ar ôl dod yn wag neu bob saith diwrnod pa un bynnag sydd fyrraf. e. Rhaid i'r holl ffitiadau a deunydd gorwedd hefyd gael eu glanhau'n drylwyr a'u diheintio cyn aildefnydd. 	<p>Ceir rhestr o ddiheintyddion yn:</p> <p>http://disinfectants.defra.gov.uk/</p>
<p>2.8 Cŵn Crwydr</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Os yw cytiau cŵn preswyl hefyd yn gweithredu fel lle cadw cŵn dros dro, yna rhaid i'r cyfleuster cadw cŵn gael ei weithredu fel busnes cwbl ar wahân. b. Os derbynnir cŵn crwydr rhaid iddynt gael eu cadw mewn cytiau ar wahân, o leiaf 5m i ffwrdd o gytyau cŵn sy'n cael eu lletya. c. Rhaid i gytyau i gŵn crwydr gydymffurfio'n llawn ag amodau 2.1 - 2.7 hefyd. 	<p>Y rheswm dros wahanu'r cyfleuster lletya oddi wrth y lle cadw cŵn yw statws iechyd a brechu anhysbys y cŵn crwydr.</p> <p>Dylai'r staff sicrhau eu bod yn glanhau ac yn diheintio eu dwylo, eu dillad a'u hesgidiau'n llawn wrth fynd i mewn i'r cytiau i gŵn crwydr ac wrth adael.</p> <p>Yn ddelfrydol, dylai'r ffordd ddynesu a'r fynedfa i'r cytiau i gŵn crwydr fod yn gwbl ar wahân i ffordd ddynesu a mynedfa'r cytiau cŵn preswyl. Os nad felly y mae, dylid mabwysiadu mesurau bioddiogelwch llym er mwyn diogelu iechyd a lles y ci sy'n cael</p>

	eu lletya.
<p>2.9 Difa Plâu</p> <p>a. Rhaid cymryd camau i sicrhau bod pob safle yn rhydd o gnofilod, trychfilod a phlâu eraill a bod cŵn yn rhydd o barasitiaid allanol.</p>	<p>Dylid dilyn canllawiau'r gwneuthurwr wrth ddefnyddio cynhyrchion rheoli er mwyn lleihau'r risg i gŵn.</p>
<p>2.10 Draenio a Gwaredu Gwastraff</p> <p>a. Rhaid bod y safle wedi'i gysylltu â'r brif system ddraenio neu system gwaredu carthion leol gymeradwy.</p> <p>b. Rhaid adeiladu llawr mewnol pob cwt newydd ei adeiladu fel y bydd goleddf addas i sianel ddraenio i dderbyn golchiadau'r llawr o bob cwt a gollwng i gafn dal sy'n cysylltu â'r system draenio budr.</p> <p>c. Rhaid darparu cyfleusterau ar gyfer derbyn, storio a gwaredu gwastraff yn briodol.</p> <p>d. Rhaid cymryd gofal arbennig i wahanu gwastraff sy'n dod o drin cŵn sydd â chlefydau heintus neu eu trafod.</p>	<p>Dylai'r trwyddedai holi Asiantaeth yr Amgylchedd am ganllawiau cyfredol ar ddulliau gwaredu priodol.</p>

3. Deiet a Maeth

Rhaid darparu digon o fwyd addas i bob ci sy'n cael ei letya. Rhaid i ddŵr dihalog fod ar gael drwy'r amser a rhaid iddo gael ei newid bob dydd. Rhaid bod cyfleusterau paratoi bwyd digonol ar gael.

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>3.1 Bwyd a Diod</p> <ul style="list-style-type: none">a. Rhaid rhoi deiet i bob ci sy'n addas ar gyfer math, oedran a brîd yr anifail.b. Rhaid darparu bwyd o'r fath ar yr adegau a nodir gan berchennog y ci.c. Rhaid i ddŵr glân, ffres fod ar gael i gŵn drwy'r amser.d. Rhaid bod llestri bwyta ac yfed o ddyluniad sy'n atal colli bwyd neu ddiod hyd y gellir yn ymarferol.e. Rhaid bod modd glanhau llestri yn hawdd, eu diheintio a'u cadw mewn cyflwr glân.	<p>Gallai hyn gael ei ddarparu gan berchennog y ci er mwyn osgoi newid sydyn yn neiet y ci a all achosi problemau treulio</p>
<p>3.2 Cyfleusterau Storio a Pharatoi Bwyd</p> <ul style="list-style-type: none">a. Rhaid darparu cyfleusterau addas, sydd wedi'u hadeiladu a'u cynnal a'u cadw'n hylan, ar gyfer storio a pharatoi bwyd i'r cŵn.b. Os caiff cig ffres a chig wedi'i goginio eu storio, rhaid i gyfleusterau oeri gael eu darparu. Rhaid osgoi achosion o halogi bwyd.c. Rhaid darparu sinc â dŵr rhedegog poeth ac oer ar gyfer golchi offer cegin a llestri bwyta ac yfed.d. Rhaid darparu cynwysyddion ar gyfer storio bwydydd a	<p>Gall y rhain fod mewn ystafell ar wahân neu mewn man dynodedig, a rhaid iddynt fod yn benodol i'r cŵn sy'n cael eu lletya yn unig.</p> <p>Dylai fod modd glanhau a diheintio arwynebau'n hawdd yn ôl y gofyn a'u sychu'n gyflym. Mae angen cadw porthiant mewn ffordd briodol er mwyn sicrhau ei fod yn ffres ac yn sych ac nad oes risg y caiff ei halogi gan fermin.</p>

rhaid iddynt gael eu hadeiladu a'u cynnal mewn cyflwr da rhag trychfilod a phlâu eraill.

4. Ymddygiad Arferol

Rhaid bod cŵn yn gallu arddangos patrymau ymddygiad arferol bob amser. Rhaid iddynt gael cyfle i symud o gwmpas a chael eu goruchwyllo'n ddigonol.

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>4.1 Cyfleusterau Ymarfer</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid i gytiau gynnwys ardaloedd ymarfer/chwarae yn ychwanegol at redfa'r cwt. b. Rhaid iddynt fod yn ddigon mawr fel y gall cŵn redeg yn rhydd. c. Rhaid i'r cyfleusterau fod yn ddiogel â system ddraenio ddigonol i atal dŵr rhag cronni. d. Rhaid bod trefniadau hylendid a glanhau effeithiol ar waith er mwyn lleihau'r risg o heintio i'r eithaf. e. Rhaid i'r cytiau sy'n bodoli eisoes nad oes ganddynt gyfleusterau ymarfer ychwanegol, neu y mae ganddynt gyfleusterau nad ydynt yn cael eu defnyddio gynnig cyfleoedd ymarfer ar dennyn gyda chaniatâd perchennog y ci. 	<p>Lle y gall fod yn amhriodol i rai cŵn gael eu troi allan i ardaloedd cyffredin dylid gweithredu ateb amgen megis mynd am dro ar dennyn. Dylid ceisio caniatâd ysgrifenedig y perchennog os bydd hyn yn digwydd y tu allan i'r safle.</p> <p>Dylid rhoi ystyriaeth i'r uchder angenrheidiol a'r deunydd ffensio a ddefnyddir ar gyfer yr ardal(oedd) ymarfer/chwarae, yn dibynnu ar y math o gŵn sy'n defnyddio'r cyfleuster, a'u maint.</p> <p>Mae'n fwy anodd glanhau ardaloedd glaswelltog ac atal dŵr rhag cronni o gymharu ag iard goncrit neu gyfleuster tebyg. Dylid glanhau ysgarthion o leiaf unwaith y dydd ac efallai y bydd angen ymarfer amgen fel mynd am dro ar dennyn os bydd tywydd gwlyb yn achosi i'r ardal laswelltog fynd yn rhy leidiog/gwlyb.</p>
<p>4.2 Goruchwyllo</p>	<p>Mae angen i unrhyw un sy'n goruchwyllo'r cŵn feddu ar</p>

<ul style="list-style-type: none"> a. Pan fo'r trwyddedai'n absennol am beth amser, yna rhaid bod rhywun addas a chymwys 16 oed o leiaf yn goruchwyllo'r safle. b. Os nad oes neb yn goruchwyllo'r cytiau am gyfnodau byr, rhaid arddangos enw a rhif cyswllt mewn man amlwg a rhaid sicrhau bod y cytiau wedi'u cau. c. Rhaid bod gan y sawl sy'n goruchwyllo wybodaeth drylwyr a manwl o'r amodau trwyddedu a rhaid iddynt gydymffurfio â hwy bob amser. d. Rhaid ymweld â'r cŵn yn rheolaidd, fel y bo'n angenrheidiol o ran eu hiechyd, eu diogelwch a'u lles. 	<p>wybodaeth a phrofiad digonol i allu ymdrin â'r cŵn yn gywir ac yn ddiogel. Rhaid iddynt allu adnabod hefyd p'un a yw ymddygiad ci yn awgrymu bod problem a chymryd camau priodol.</p> <p>Dylai pob aelod o staff gael cyfle i ddarllen y Cod Ymarfer ar gyfer Lles Cŵn ac ymgyfarwyddo ag ef, ynghyd â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol arall.</p> <p>Gallai unrhyw achos o beidio â chydymffurfio ag amodau'r drwydded adlewyrchu'n anffafriol ar lefel cymhwysedd staff goruchwyllo.</p> <p>Mae darparwyr hyfforddiant achrededig yn cynnig cyrsiau perthnasol a all fod yn fuddiol i'r staff, ym marn y trwyddedai.</p> <p>Dylai ymweld yn rheolaidd olygu ymweld o leiaf deirgwaith y dydd.</p>
<p>4.3 Y Nifer Fwyaf o Gŵn y Gathod y Gellir eu Lletya a Gofynion Staffio</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Nodir y nifer fwyaf o gŵn y gellir eu cadw ar unrhyw adeg benodol ar y drwydded ac ni chaniateir cadw mwy na hynny. b. O dan unrhyw amgylchiadau, ni fydd cyfanswm nifer y cŵn ar y drwydded yn fwy na 40 am bob gweinydd LLAWN amser ac 20 am bob gweinydd RHAN amser sy'n gweithio ar y safle. c. Caiff nifer y cŵn y caniateir eu lletya ei chwtoigi os bydd methiant i gydymffurfio â gofynion eraill y drwydded. d. Rhaid darparu cwt ar wahân ar gyfer pob ci ond gall cŵn 	<p>Dylai nifer y staff fod yn ddigonol i sicrhau bod pob ci yn cael digon o sylw unigol er mwyn diwallu ei anghenion iechyd a lles unigol tra bydd yn cael ei letya.</p> <p>Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried y cartref yn ei gyfanrwydd; gan gynnwys y llety sydd ar gael, cyfleusterau ymarfer, bodloni gofynion iechyd a lles a lefel y gydymffurfiaeth o hyd â'r drwydded.</p> <p>Pan na fydd yr awdurdodau trwyddedu yn fodlon ar allu'r darpar ddeiliad trwydded, neu'r deiliad trwydded presennol, dylent leihau nifer y cŵn y gall gweinydd ofalu amdanynt. Gall</p>

<p>o'r un cartref rannu cwt drwy gydsyniad llafar perchennog y cathod, ar yr amod ei bod yn ddigon mawr i fod yn gyfforddus iddynt.</p>	<p>tystiolaeth gynnwys methiant i gydymffurfio ag amodau'r drwydded e.e. methiant i roi cyfleoedd ymarfer i gŵn a diffyg hylendid.</p> <p>Gweinydd llawn amser yw rhywun sy'n gweithio o leiaf 30 awr yr wythnos a gweinydd rhan amser yw rhywun sy'n gweithio o leiaf 15 awr.</p>
---	--

5. Iechyd a Lles

Rhaid cymryd rhagofalon rhesymol i atal a rheoli lledaeniad clefydau heintus ymhlith anifeiliaid. Rhaid i unrhyw anifail sâl neu anafedig gael gofal a thriniaeth briodol yn ddi-oed. Bydd angen cyfleusterau gwahanu, cyfarpar cymorth cyntaf a mesurau diogelwch tân.

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>5.1 Cofrestru â Milfeddyg</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid i bob sefydliad lletya gofrestru â milfeddygfa a sicrhau bod y manylion llawn ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu. b. Rhaid galw am filfeddyg y sefydliad os oes arwyddion o glefyd, anaf neu salwch. c. Pan fydd unrhyw gi yn sâl neu'n anafedig, rhaid i unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan filfeddyg i'w drin gael eu dilyn yn gaeth. 	<p>Mae cyfeiriadau milfeddygfeydd ar gael gan Goleg Brenhinol y Milfeddygon: http://www.rcvs.org.uk/FindAVet</p>
<p>5.2 Rheoli Clefydau a Brechu</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid cymryd rhagofalon rhesymol i atal a rheoli lledaeniad clefydau heintus a pharasitiaid ymhlith cŵn, y staff ac ymwelwyr. 	<p>Gall rhagofalon digonol gynnwys brechiadau atgyfnerthu blynyddol ac unrhyw fesurau ataliol eraill yn ôl disgrisiwn y trwyddedai. Ym mhob achos, dylid ymgynghori â milfeddyg.</p>

<p>b. Ar gyfer cŵn sy'n cael eu lletya neu gŵn preswyl bydd angen cofnod cyfredol o ddiogelwch a gymeradwywyd gan filfeddyg rhag clefyd y cŵn, peswch cwt, hepatitis, parfofeirws, leptosbrosis a chlefydau perthnasol eraill.</p> <p>c. Rhaid hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am farwolaeth unrhyw anifail ar y safle. Rhaid i'r Trwyddedai wneud trefniadau i'r corff gael ei storio mewn milfeddygfa nes bod y perchennog yn dychwelyd</p>	
<p>5.3 Cyfleusterau Gwahanu</p> <p>a. Rhaid i gyfleusterau gwahanu gydymffurfio ag amodau eraill y drwydded ond rhaid iddynt hefyd fod ar wahân yn ffisegol.</p> <p>b. Rhaid i'r cyfleusterau gwahanu hyn fod o leiaf 5 metr i ffwrdd o gytiâu eraill (gweler hefyd 2.4 Tymheredd a Gwresogi).</p> <p>c. Rhaid defnyddio cyfleusterau gwahanu os amheuir achos o glefyd heintus.</p> <p>d. Rhaid darparu cyfleusterau digonol i atal clefydau heintus rhag ymledu rhwng y cyfleusterau gwahanol a chytiau eraill. Rhaid i'r rhain gynnwys trochfa ddiheintio i'r traed a chyfarpar diogelu personol i'w defnyddio yn y cyfleuster gwahanu yn unig.</p> <p>e. Rhaid golchi'r dwylo ar ôl gadael y cyfleusterau gwahanu cyn ymweld â'r cytiau eraill.</p>	<p>Yn yr achos cyntaf, dylid defnyddio cyfleusterau gwahanu os oes gan staff y cytiau unrhyw bryderon o ran iechyd ci cyn cysylltu â milfeddyg.</p> <p>Dylid dynodi unigolyn i ymdrin â chŵn sydd wedi'u gwahanu a all sicrhau ei fod/bod yn ysgwyddo'r cyfrifoldeb am leihau'r risg y caiff unrhyw gŵn eraill ar y safle eu heintio.</p> <p>Dylai hyn gynnwys mesurau bioddiogelwch sylfaenol, gan gynnwys golchi'r dwylo, diheintio esgidiau a newid dillad (yn enwedig os yw'r clefyd wedi'i gadarnhau) wrth fynd i mewn i'r cyfleuster a'i adael.</p> <p>Mae rhestr o ddiheintyddion cymeradwy ar gael yn: http://disinfectants.defra.gov.uk/</p>
<p>5.4. Gofynion Amrywiol</p> <p>a. Rhaid i focs cymorth cyntaf â digon o eitemau sy'n addas i'w defnyddio ar gŵn fod ar gael ar y safle a rhaid iddo fod yn hygyrch.</p> <p>b. Rhaid cadw amrywiaeth o sarnrwygau o feintiau</p>	<p>Cynghorir y trwyddedai i ofyn i berchenogion pryd roedd gast heb ei hysbaddu yn ei thymor ddiwethaf fel y bydd y staff yn ymwybodol os yw'r ast yn debygol o fod yn ei thymor yn ystod yr arhosiad.</p>

<p>gwahanol yn ogystal â dyfais dal ci ar y safle, a rhaid iddynt gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol.</p> <p>c. Rhaid i'r Trwyddedai gymryd pob cam rhesymol i ddiogelu geist pan fyddant yn eu tymor a'u hatal rhag dod i gysylltiad â chŵn.</p> <p>d. Os bydd ci yn dianc o gwt cŵn preswyl trwyddedig neu'n mynd ar goll, rhaid i drwyddedeion roi gwybod i'r Awdurdod Trwyddedu cyn gynted ag y bo'n ymarferol a heb ormod o oedi. Rhaid rhoi manylion llawn am ddyddiad, amser, lleoliad ac amgylchiadau'r digwyddiad, disgrifiad o'r ci, manylion llawn y perchennog, ac unrhyw gamau y mae'r trwyddedai eisoes wedi'u cymryd i ddod o hyd i'r ci i'r Awdurdod Trwyddedu.</p>	<p>Mae'r rhan fwyaf o awdurdodau yn gweithredu llinell frys "y tu allan i oriau" a gellir rhoi gwybod i'r cyfleuster hwn am unrhyw ddiwyddiadau yn y lle cyntaf os na allwch gysylltu â'ch Awdurdod Trwyddedu. Dylid hefyd hysbysu asiantaethau fel yr Heddlu a Gwasanaeth Wardeiniaid Cŵn y Cyngor hefyd ar y cyfle cyntaf posibl.</p>
<p>5.5 Cludo Cŵn</p> <p>a. Rhaid i drwyddedeion sy'n cynnig gwasanaethau cludo a danfon sicrhau bod y cerbydau a ddefnyddir yn cydymffurfio â'r rheoliadau Lles Anifeiliaid wrth eu Cludo presennol.</p>	<p>Mae'r ddeddfwriaeth yn diffinio'r rheoliadau er mwyn sicrhau 'Lles Anifeiliaid wrth eu Cludo'. Gallwch ofyn i'ch arolygydd trwyddedu am fanylion y rheoliadau presennol. Mae'r enghreifftiau yn cynnwys y canlynol: Cawell/cewyll wedi'i ddiogelu/wedi'u diogelu ac wedi'i awyru/wedi'u hawyru'n addas. Yn ogystal â'r gofyniad i ddal awdurdodiad cludwr.</p>
<p>5.6 Diogelwch rhag Tân</p> <p>a. Rhaid rhoi cynllun gwacáu mewn argyfwng a gweithdrefn seinio rhybudd am dân ar waith, y mae'n rhaid hysbysu'r staff ohonynt.</p> <p>b. Rhaid iddynt gael eu gosod lle y gall y staff eu gweld.</p> <p>c. Dylai'r weithdrefn hon gynnwys cyfarwyddiadau o ran i ble y dylid symud y cŵn.</p> <p>d. Rhaid bod dull digonol o seinio rhybudd os bydd tân neu argyfwng arall.</p> <p>e. Rhaid i offer diffodd tân a synwryddion gael eu cynnal a'u cadw'n briodol a bydd angen rhoi gwasanaeth i ddiffoddwyr tân neu gael rhai newydd yn ôl yr angen.</p>	<p>Yn achos rhagofalon tân bydd angen ystyried hefyd: Mynediad o ran Diffodd Tân a Chyflenwadau Dŵr, Ffyrdd o Ddianc, Arwyddion Dim Smygu, Gosodiadau Trydanol, offer diffodd tân a hysbysiadau. Am fanylion llawn cyfeiriwch at Atodlen B a atodir.</p>

<ul style="list-style-type: none"> f. Rhaid cadw pob gosodiad ac offer trydanol mewn cyflwr diogel. g. Rhaid gosod system torrwr cylched cerrynt gweddillol ar bob bloc o gytiau. h. Ni ddylid gosod cyfarpar gwresogi mewn lleoliad nac mewn modd lle y gallant achosi perygl tân, neu risg i gŵn. i. Rhaid cymryd rhagofalon i atal deunydd a all achosi perygl tân rhag ymgasglu. 	
<p>5.7 Diogelwch Cyfarpar Trydanol</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid i chi sicrhau bod pob system drydanol yn cael ei hadeiladu a'i chynnal yn ddigonol, i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol, er mwyn atal perygl, yn unol â Rheoliadau Trydan yn y Gweithle 1989. 	<p>I'ch helpu i gydymffurfio â'r rheoliadau gweler yr adran ynglŷn â gosodiadau trydanol.</p>

6. Cadw Cofnodion

Rhaid cadw cofnodion yn unol â gofynion y ddeddfwriaeth sy'n nodi'r holl wybodaeth berthnasol am bob ci sy'n cael ei letya, gan gyfeirio at rif cwt unigol y ci, er mwyn i'r staff fod yn gwbl ymwybodol o ofynion pob ci unigol.

Amod Trwydded	Canllawiau
<p>6.1 Cofrestr</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rhaid cadw cofrestr o bob ci sy'n cael ei letya. Mae'n rhaid i'r wybodaeth a gedwir gynnwys y canlynol: 	<p>Dylai'r gofrestr fod mewn fformat sy'n glir ac yn hawdd ei ddeall gan unrhyw aelod o staff a'r arolygydd trwyddedu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dyddiad cyrraedd a rhif y cwt • enw'r ci, yn ogystal ag unrhyw nodau adnabod eraill megis rhif microsglodyn neu datŵ. • disgrifiad, brîd, oedran a rhyw'r ci • enw, cyfeiriad a rhif ffôn y perchennog neu'r ceidwad • enw, cyfeiriad a rhif ffôn enw cyswllt tra bydd y gath yn cael ei lletya • enw, cyfeiriad a rhif ffôn milfeddyg y ci • dyddiad gadael arfaethedig a gwirioneddol, gofynion iechyd, lles a maeth <p>b. Rhaid i gofnodion fod ar gael am o leiaf 24 mis a'u cadw yn y fath fodd ag y bydd yn galluogi swyddog awdurdodedig i ddod o hyd i wybodaeth o'r fath yn hawdd.</p> <p>c. Os caiff cofnodion eu cadw ar gyfrifiadur, rhaid cadw copi caled.</p> <p>d. Rhaid i'r gofrestr hefyd fod ar gael bob amser i aelodau o staff y llety cathod.</p>	
<p>6.2 Adnabod Cytiau</p> <p>a. Rhaid i bob cwt gael ei rifo'n glir.</p> <p>b. Rhaid arddangos ar bob cwt enw'r ci sy'n preswyllo yno ar y pryd ynghyd â disgrifiad ohono, neu fel arall ar fwrdd gwyn/du ym mhob bloc o gytiau, gyda rhif y cwt a manylion y ci wedi'u hysgrifennu'n glir arno.</p>	<p>Gellir gwneud hyn yn syml drwy ddefnyddio cerdyn maint cerdyn post sy'n cynnwys enw a brîd y ci (o leiaf), a atodir i du blaen pob cwt fel y bo'n briodol.</p> <p>Gall bwrdd gwyn/du sy'n cynnwys rhif pob cwt a manylion y ci/cŵn sy'n preswyllo yno ar y pryd, h.y. enw, brîd, gofynion deietegol neu arbennig roi 'cipolwg' ar yr holl gŵn sy'n cael eu lletya yn y bloc o gytiau ei hun.</p> <p>Efallai na fyddai'n addas defnyddio bwrdd gwyn/du ar gyfer cytiau allanol am y byddai'n agored i'r tywydd.</p>

7. Deddf Lles Anifeiliaid 2006 – Gofynion Dyletswydd Gofal

Mae adran 9 o'r Ddeddf uchod yn gosod dyletswydd gofal ar y sawl sy'n gyfrifol am anifail. Mae'r Ddeddf yn nodi bod person yn cyflawni trosedd os nad yw'n cymryd camau rhesymol i ddiwallu anghenion yr anifail hwnnw. Er mwyn i chi gydymffurfio â'r dyletswyddau hyn, mae'r Cyngor wedi nodi gofynion penodol a chanllawiau y mae'n rhaid i chi eu dilyn.

Pan fo achos posibl o dorri Dyletswydd Gofal o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, gall y Cyngor, yn ôl ei ddisgresiwn, gyhoeddi Hysbysiad Gwella i unioni'r broblem.

Amodau Trwyddedu	Canllawiau
7.1 Meddyginiaeth Reolaidd a. Pan fo angen meddyginiaeth neu driniaeth reolaidd/ddyddiol ar gi sy'n cael ei letya rhaid iddi gael ei rhoi gan unigolyn cymwys ac addas. b. Rhaid trafod yn llawn faint o feddyginiaeth i'w rhoi a pha mor aml a chofnodi hynny cyn arhosiad y ci.	Mae'n arfer da i'r trwyddedai fynnu cael tystiolaeth ysgrifenedig o ran unrhyw ofynion o ran meddyginiaeth er mwyn diogelu iechyd a lles y ci a diogelu ei hun os bydd unrhyw broblemau yn y dyfodol.
7.2 Cymdeithasoli a. Rhaid rhoi cyfle i bob anifail ryngweithio'n ddyddiol a chael ei ysgogi.	Dylid rhoi cyfleoedd priodol i symud o gwmpas, chwarae a chael mathau eraill o gysylltiad â phobl er mwyn sicrhau bod cŵn yn cael cymaint o gysylltiad ag y byddent yn arfer ei gael gartref, i'r graddau y mae hynny'n ymarferol, ac yn ddiogel, ac yn gymesur

	<p>â hyd yr arhosiad yn y cytiau.</p> <p>Mae llawer o gŵn yn cael cwmniaeth pobl drwy'r amser bron ond heb fawr ddim cysylltiad â chŵn eraill, os o gwbl. Gallai gosod y cŵn hyn mewn amgylchedd lle mae nifer o gŵn achosi ofn a straen, felly wrth ymgymryd ag unrhyw gymdeithasoli dylid ystyried anian y ci unigol a'i anghenion, ynghyd â dymuniadau'r cleient.</p>
<p>7.3 Ysgogiad Gweledol/Clywedol</p> <p>a. Wrth adeiladu cytiau newydd, neu ychwanegu at gytiau sy'n bodoli eisoes neu eu hadnewyddu, dylai adeiladau gael eu codi yn y fath fodd ag y byddant yn cynnig ysgogiad gweledol/clywedol i'r cŵn sy'n cael eu lletya ac yn tynnu eu sylw, lle y bo'n briodol.</p>	<p>Wrth ddylunio cytiau newydd bydd 'golygfa' o bob cwt yn fodd i roi ysgogiad gweledol/clywedol neu fel arall gellid ymgorffori teledu neu radio ym mhob bloc er mwyn i bob ci allu gwyllo/gwrando am gyfnodau drwy gydol y dydd.</p>
<p>7.4 Adnabod Cŵn</p> <p>a. Rhaid bod modd adnabod cŵn yn hawdd drwy ddulliau addas.</p>	<p>Dylai pob ci sy'n cael ei letya wisgo tagiau adnabod ci'r safle e.e.: "Rwy'n aros yng Nghytiau Cŵn Preswyl ACB" a manylion cyswllt.</p> <p>Mae hyn yn arfer da ac yn arbennig o bwysig pan fydd cŵn yn cael cyfleoedd ymarfer (gyda chaniatâd y perchennog) y tu allan i'r safle trwyddedig. Os bydd ci'n mynd ar goll bydd modd dod ag ef yn ôl i'r safle heb oedi.</p>

Argymhelliad

Argymhelliad	Canllawiau
<p>Polisi Yswiriant</p> <p>Argymhellir yn gryf y dylai pob sefydliad lletya drefnu yswiriant cynhwysfawr a digonol.</p>	<p>Dylai'r yswiriant ddarparu ar gyfer pob math o anffawd a all ddigwydd i gi, megis gofal brys gan filfeddyg, colli ci, atebolrwydd trydydd parti ac atebolrwydd cyflogwr lle y bo'n gymwys</p>

MATERION ERAILL SY’N YMWNEUD Â GWEITHREDU LLETY TRWYDDEDIG.

A. GWEITHDREFN APELIO

Deddf Lletya Anifeiliaid 1963 - Adran 1 (4)

Any person aggrieved by the refusal of a local authority to grant such a licence, or by any condition subject to which such a licence is proposed to be granted, may appeal to a magistrates’ court; and the court may on such an appeal give such directions with respect to the issue of a licence or, as the case may be, with respect to the conditions subject to which a licence is to be granted as it thinks proper.

B. CANLLAWIAU RHAGOFALON TÂN

Darperir y wybodaeth ganlynol i drwyddedeion, i’w helpu i gydymffurfio â’r gofynion o ran rhagofalon tân a nodir yn amodau trwydded y Cyngor sy’n ei gwneud yn ofynnol i gamau priodol gael eu cymryd i ddiogelu anifeiliaid os bydd tân neu argyfwng arall.

Nod y canllawiau yw sicrhau bod y ffyrdd o ddianc a rhagofalon tân cysylltiedig yn ddigonol ar gyfer deiliaid dynol. Dylid cofio bod gofynion diogelwch tân ar gyfer pobl wedi’u cwmpasu mewn deddfwriaeth arall o bosibl.

Rhaid ystyried y materion canlynol:

1. Mynediad o ran Diffodd Tân a Chyflenwadau Dŵr - Dylai fod mynediad da (o leiaf 3.7m o led) i beiriannau tân gyrraed pob hydrant a ffynonellau eraill o ddŵr a dylid darparu lleiniau caled. Dylai bwrdd enw’r safle gael ei arddangos yn glir wrth ymyl y ffordd fynediad agosaf.
2. Ffyrdd o Ddianc - Dylai’r llwybrau dianc i anifeiliaid gael eu cynllunio fel y bydd modd iddynt redeg allan yn syth o adeiladau, gyda chyn lleied o gymorth â phosibl gan bobl. Dylai drysau corlannau gael eu trefnu fel y gall anifeiliaid gael eu symud o’r adeilad yn gyflym a dylid osgoi troeon llym, rhwystrau a rampiau yn y llwybrau dianc hyd y gellir.
 - a) Dylai allanfeydd pob safle fod yn ddigon llydan ac uchel er mwyn rhoi mynediad hawdd at yr anifeiliaid drwy’r amser.
 - b) Dylai fod modd agor yr allanfeydd yn hawdd o’r tu mewn heb ddefnyddio allwedd.
 - c) Os bydd angen, dylid darparu bod modd cysylltu â deiliad allwedd yn hawdd.

Mewn adeiladau sydd dros 18 metr o hyd neu lle mae cryn nifer o anifeiliaid yn cael eu lletya, dylid darparu o leiaf ddwy allanfa a'u lleoli mor bell i ffwrdd oddi wrth ei gilydd â phosibl. Ni ddylai'r pellter teithio fod yn fwy na 45 metr.

3. Arwyddion Dim Smygu - Dylid arddangos hysbysiadau dim smygu wrth ymyl gwair a gwellt a lle y bo'n ymarferol dylid cymryd rhagofalon ymarferol rhag mynediad heb awdurdod, yn enwedig gan blant.
4. Gosodiadau Trydanol - dylai gosodiadau trydanol, gan gynnwys lampau, gael eu glanhau'n rheolaidd er mwyn osgoi gormod o luwch. Dylai cyfarpar trydanol, peiriannau gwresogi ac ati gael eu lleoli a'u clymu'n sownd er mwyn sicrhau eu bod yn bellter diogel oddi wrth unrhyw ddeunydd gorwedd llosgadwy sy'n debygol o gronni.
5. Offer Diffodd Tân
 - a. Diffoddwyr Tân Cludadwy - Argymhellir y canlynol fel gofyniad sylfaenol:
 - Bydd angen o leiaf 2 ddiffoddydd tân 9 litr ar gyfer adeiladau o dan 200 metr sgwâr. Ar gyfer adeiladau dros 200 metr sgwâr rhaid darparu ddiffoddydd tân ychwanegol am bob 200 metr sgwâr ychwanegol neu ran o hynny.
 - Rhaid i ddiffoddwyr tân cludadwy gydymffurfio â gofynion BS EN 3 a chael eu gosod a'u cynnal a'u cadw yn unol â'r argymhellion a roddir yn BS 5306.
 - Yn dibynnu ar ganlyniad eich asesiad risgiau tân, efallai y bydd modd lleihau hyn i un ddiffoddydd mewn safle bach iawn y mae ei arwynebedd llawr yn llai na 90m².
 - **Ni ddylid** defnyddio diffoddwyr tân sy'n swnllyd pan gânt eu gweithredu e.e. CO₂, neu gymylau mawr o bowdr sych, wrth ymyl anifeiliaid.
 - b. Olwyni Piben Tân - Gellir darparu olwyni piben tân yn lle diffoddwyr tân cludadwy. Dylai fod o leiaf un bipen ar gyfer pob 800 metr sgwâr o arwynebedd neu ran o hynny. Dylai gydymffurfio â BS 5306: Rhan 1. Gall pibau golchi fod yn dderbyniol ar yr amod bod llif cyson o ddŵr sy'n gallu cynhyrchu chwistrell o ddŵr o 5 metr i ffwrdd o leiaf. Ni ddylai olwyni piben tân fod yn fwy na 45m o hyd a dylid eu lleoli fel y gall y ffroenell gyrraedd o fewn 6m i bob rhan o'r safle a ddiogelir.
6. Hysbysiadau Tân - Dylai pob aelod o staff yn y llety cathod fod yn gyfarwydd â pha gamau y mae'n rhaid eu cymryd os bydd tân. Dylid darparu hysbysiad ysgrifenedig, clir mewn man amlwg sy'n nodi'r camau i'w cymryd os bydd tân a lleoliad y ffôn agosaf. Gall yr hysbysiad hwn gynnwys y canlynol:

“Os gwelwch dân, sicrhewch fod yr adeilad dan sylw yn cael ei wagio.
Ffoniwch y Frigâd Dân {mae'r ffôn agosaf yn}.
Ceisiwch ddiffodd y tân drwy ddefnyddio'r offer diffodd tân a ddarperir, os yw'n ddiogel i chi wneud hynny
ac ati”

7. *Cyfeirnod Map yr Arolwg Ordnans - Dylid nodi rhif cyfeirnod map yr Arolwg Ordnans ar gyfer y safle a'i arddangos ar yr Hysbysiad Tân a ddarperir.*

Mae **Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005** yn ei gwneud yn ofynnol i roi'r rhagofalon tân angenrheidiol ar waith er mwyn diogelu'r unigolion perthnasol os bydd tân, ac yn ardal pob safle y mae'r ddeddfwriaeth yn gymwys iddo.

Y 'person cyfrifol' sy'n gyfrifol am gydymffurfiaeth â'r gorchymyn. Mewn gweithle, y cyflogwr ac unrhyw berson arall sy'n rheoli unrhyw ran o'r safle, e.e. y deiliad neu'r perchennog, yw'r person cyfrifol. Ym mhob safle arall, y person(au) sy'n rheoli'r safle fydd yn gyfrifol.

Mae'n rhaid i'r person cyfrifol wneud y canlynol:

Cynnal Asesiad Risgiau Tân, y mae'n rhaid cofnodi'r canfyddiadau arwyddocaol sy'n deillio ohono os cyflogir pump neu fwy o bobl, os yw'r safle wedi'i drwyddedu neu os oes hysbysiad addasiadau mewn grym.

Er mwyn eich cynorthwyo ymhellach, mae'r Fire Safety Guide to Animal Premises and Stables (ISBN: 978 1 85112 884 6) ar gael gan y llyfrfa neu drwy wefan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol (www.communities.gov.uk).

C. IECHYD A DIOGELWCH

Mae cyfraith iechyd a diogelwch yn gymwys i bob busnes, ni waeth pa mor fach. Fel cyflogwr neu berson hunangyflogedig, chi sy'n gyfrifol am iechyd a diogelwch yn eich busnes. Mae angen i chi gymryd y camau cywir i leihau'r risgiau a berir gan beryglon yn y gweithle a darparu amgylchedd gwaith diogel.

Ceir canllaw "Health and Safety made simple". Mae'r canllaw hwn yn gwneud bywyd yn haws i chi drwy ddarparu'r wybodaeth sylfaenol am yr hyn y mae angen i chi ei wneud mewn un man. Bydd yn eich helpu i ddechrau rheoli iechyd a diogelwch yn eich busnes.

Ar gyfer gweithgareddau gwaith, efallai y bydd angen i chi wneud pethau ychwanegol er mwyn sicrhau eich bod yn cydymffurfio â'r gyfraith. Mae rhagor o ganllawiau ar bynciau penodol, megis rheoli asbestos, atal salwch oherwydd cyswllt ag anifeiliaid ac ati, ac asesiadau risg enghreifftiol ar gael ar-lein yn www.hse.gov.uk. Gallwch hefyd gysylltu â thîm diogelwch Cyngor Sir Penfro drwy ffonio 01437 775179 a gofyn am y swyddog ar ddyletswydd neu drwy anfon e-bost atom yn health&safety@pembrokeshire.gov.uk.

Gellir lawrlwytho'r daflen "Health and Safety made simple" drwy ddilyn y ddolen hon:
<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg449.pdf>